

ואלו מגלחין פרק שלישי מועד קטן כה.

עין משפט גזר מצוה

קעך א ב מיי פ"ט מהל' אכל הל' יא סמג עשין ב טושי"ע ד"ד ס"מ קט"ו ז

קעך ג מיי שם טושי"ע שם ספי"ג ז

קעך ד מיי פ"ח שם הלכה ב טושי"ע י"ד

ס"י תא ספי"ג ד וטושי"ע א"ח ס"י תתקמ ספי"ג טו: קעך ה ז מיי שם פ"ט הל' א ופ"ח הל' ב טושי"ע י"ד ס"י פ"ט קעך ז מיי שם פ"ט הלכה יא טושי"ע שם ספי"ה ז

קעך ח מיי שם הל' ב קעך ט מיי שם הל' ב קפ ט מיי שם הל' יג טושי"ע שם ספי"ז ז קפא י מיי פ"ח שם הלכה ג טושי"ע ס"י שג ספי"ג ז קפב ב מיי פ"ח מהל' ספילין הלכה ו טושי"ע שם ס"י רפב ספי"ג ז

קפג ל מ מיי פ"ח מהל' אכל הל' ג טושי"ע שם ס"י שג ספי"ג ז קפד ד מיי שם הלכה ז סמג עשין מד"ס ב טושי"ע שם ס"י שמה ספי"ג ח

קפה ס מיי שם פ"ט הלכה יב טושי"ע שם ס"י שג ספי"ג ז

וכף כדא אארעא ואנה עליה ספר תורה. ונראה דלפילו הספר תורה מונח בצבחה ממנו לא שרי מדלגא אומצוה לספר תורה בצבחה ממנו וכן פירשתי בזמנאות צפרק הקומץ רבה (דף י"ב) ושם הארכתי:

ורבי חייה ריבין תורה וכו'. והקשה בתוספות הרב דמשמע צירושלמי^(א) שרצ הונא מת קודם רבי חייה דלמר ליה לרבי חייה ארונו צא והכל משמע שרצי חייה מת קודם רצ הונא ונראה לי דרצ הונא אחר היה ואותו שצימי רבי חייה אין זה רצ הונא תלמידו דרצ ע"כ ומיהו קשה צירושלמי קאמר צעודא דהכל רצ הונא ריש גלותא ולפי הענין של הירושלמי היה משמע דזקפיה ר' חגא לארונה דרצ הונא כדי שלא יהא יושב אלל הדלקים והכי איתא צפי רצינו מנאל דרצ הונא ריש גלותא: **חכם ביון שהחזיר פניו.** פירוש חכס שמת כיון שהחזיר פניו אותו שקרע וגרסקין אפילו חכס שקרע על החכס כיון שהחזיר פניו שולל לאלתר דמשום כבודו של חכס הקורע המירו דגנאי הוא ללאת צנגד קרוע ולא נהיר: שפשו

גמ' לספר סורה. דתורה קרויה גר שנאמר (משלי ו) כי גר מלוה ותורה אור וגשמה נקראת גר דכתיב (ס כ) גר ח' אלהים נשמת אדם: **שמעתייה צפומין.** והוא כמאן דגמרינן מיניה: מאי דהוה הוה. והוא דלא קרעו בשעת מיתה או לא קרעו: **למקרע לאלתר.** כלל הספד: **לואונוי ס"ס אפורייה.** ולומר קיים זה מה שכתוב בזה: **לא הוה נפיק פוריא מנבא.** דזוטר הוה צבא: **מפוריא לפוריא.** לתמו צמטה אחריתא קטנה שמתא דרך הפתח: **אל עגלה חדשה.** אותה עגלה ששיגרוהו פלשתיים צה וצאומה עגלה הציאו דוד מזית אבינדב לעיר דוד: **פרוס צבא.** שצרו הפתח והרכיבוהו: **צבל גרמה לו.** שאין שכינה שורה צמוך לארץ: **טפה ליה אצוה.** רצ חסדא צסנדלג שטפה לו לרצ נחמן על סנדלו אדס שטגלה על רגל חצירו צחשאי כדי שלא ישמעו העומדים סביב מטמו דרצ הונא. ע"א הכוה צסנדלו: **לא טטרוד ענמא.** לא טטרוד צקושיות: **שהיה כנר.** כלומר היה שעתא הוה ולא יוטר. ויש אומרים שהיה כנר צארץ ישראל שרתה עליו רוח הקודש: **כי אסקו להסס.** לארץ ישראל לקוצרו שלל הנקצר שם נקצר כלל חטאי^(ב) שנאמר העס היושב צה נשוא עוני^(ג) כדאיתא צמכות (דף ק"ה). **לדלוי רישין.** דלדס חשוד היה והוה לן צושט לדלוי רישין: **ואסי להכל.** דסצורין שהוה ס"י שנוו. גופו קיימת יולחין: **לא סיימוה קויה.** דשדלו הוה קיימת: **רצ הונא ריבין סורה.** כדלמרי^(ד) פרק שני דיני גזירות (צמכות דף ק"ה).

כי קיימי רצנן מנקמיה ומנפלי גלימיהו מכסי ליה ליומא צצבא: **רבי חייה ריבין סורה.** כדלמרינן צצבא מניעא (דף פה): **אנא עבדי ליה לתורה דלא שתתכח מישראל: מאן מעייל ליה.** מי ילך להכניסו לקצורה אלל רבי חייה: **איסתפיכא ליה רצועה דספילין.** השחור צפניס דרצועה שחורה נראה צמוך הלכה למשה מסיני: **אינעיס.** נצעת ונפחד: **זקפיה לארונא.** דרצ הונא לקמיה עמודא דנורא דלא למיקה: כ

(א) שנת קה: (מוספתא פ"צ), (ב) [משמע ליה להס"ס דמיי פ"ח אפי' אפי' כנר כ"כ חוק' שבת שם ד"ה דמיתא], (ג) [ענין ליתא], (ד) [מנחות ב: ע"ש], (ה) [ז"ל רב חסדא], (ו) [צ"ק ב: צ"ב כנר], (ז) [ז"ל רב ח' א"ר], (ח) [דל הדר כ"א שרי בלא עון], (ט) [שפיעה לג], (י) [ונגין חף על המים מ"ל וספר אלממו ע"מ עין בילקוט חלק ב סוף רמז תתלג וע"י צפרשי" לא רבם כדאיתא צמכות והסוף ואין יבינה בלחן אלל לקצורה ע"ש], (כ) [עין שם צמוך ד"ה אסור לישב], (מ) [סוף כלאים וצמכות פ"צ].

הגהות הב"ח
(א) גמ' ומשמע ליה קמיה. י"ב פירוש הייתי משמע לפניו:

גליון הש"ס
גמ' מילתא דלרביה לא ס"ל אגן ניקוס נעביר. עין צבא קמא דף ז ע"א מ"ה אלל שגטו:

מוסף רש"י
וכף כדא אארעא. כפה כד על חלק, ואותו ספר תורה עילוייה. והנה ס"ת ע"ה, לפי שהיה ס"ת מונח על רגליה ויהי רצוה לישב על המטע (מנחות ב:). טפה ליה אבוה בסנדליה. הכוה על סנדלו, ליה ענט צמלוי (בבא מצ"א א: הכוה על סנדלו צמקל דרך שחוק. כסס שמכין למי אפילו שחוב (בבא ב:).

רבינו חננאל

ואמר ר' ירמיה, ובלבד הראויין להתאבל. אוקימנא למתני, באדם שאינו חכם, ולא כשר, ולא היה עומד בשם בעת יציאת נשמה. אבל בחכם ובכשר חייב ליעולם אע"פ שלא היה שם. דתניא, חכם שמת הכל חיובין עליו כקרובי. הכל חיובין הכל חולצין והכל מברין והכל עומדין ברחובה. ואי אדם כשר הוא אע"פ שאינו חכם חייב, דתניא, מפני מה בניו ובנותיו של אדם מתים כשהן קטנים, מפני שלא בכה והתאבל על אדם כשר, שכל הבוכה ומתאבל על אדם כשר, מוחלין לו על כל עונותיו. ואי עומד על המת בשעת יציאת נשמה חייב, דתניא, ר' שמעון בן אלעזר אומר קטנים, על אדם בשעת יציאת נשמה חייב לקרוע, למע זה דומה לספר תורה שנשרף, שחייב לקרוע. כי נח נפשיה דרב ספרא לא לא גמרינן מיניה, אמר להו אביי מי תניא חכם שמת, חכס שמת דתניא, ועוד שמעתייה בפומן כי יומא כבי מדרשא, סבור מאי דהוה הוה, אמר להו אביי תניא חכם נבל זמן שעוסקין בהספד חיובין לקרוע סבור למיקרע לאלתר אמר להו אביי תניא חכם כבודו בהספד. כי נח נפשיה דרב הונא סבור לאחוזי ספר תורה אפורייה, אמ' להו מילתא דבתייה לא סבירא ליה כו'. לא הוה נפיק פוריא לבבא, סבור לשלושה כו'. ואסיקנא, חכם כבודו להוציא דרך פתחים ולא דרך גנות. וכבודו במטה ואולה ונה מטה למטה, שאמר וירכיבו את ארון האלהים על (ה)עגלה חדשה, סתרו להו לבני

ספרא לא קרעו רבנן עליה אמרי לא גמרינן מיניה אמר להו אביי מי תניא הרב שמת חכם שמת תניא ועוד כל יומא שמעתתיה בפומין בני מדרשא סבור מה דהוה הוה אמר להו אביי תניא חכם כל זמן שעוסקין בהספד חיובין לקרוע סבור למיקרע לאלתר אמר להו אביי תניא חכם כבודו בהספדו כי נח נפשיה דרב הונא סבור לאותובי ספר תורה אפורייה אמר להו רב חסדא מילתא דבחייה לא סבירא ליה השתא ליקום^(א) (ליה) ליעבד ליה דאמר רב תחילתא^(ב) אנא חזיתיה לרב הונא דבעי למיתב אפורי^(ג) והוה מנח ספר תורה עליה וכף כדא אארעא ואתובי ספר תורה עילוייה אלמא קסבר^(ד) אסור לישב על גבי מטה שספר תורה מונח עליה לא הוה נפיק פוריא מבבא סבור לשלושול דרך גגין אמר להו רב חסדא הא גמירנא מיניה^(ה) חכס כבודו דרך פתח סבור לאשגויי מפוריא לפוריא אמר להו רב חסדא הכי גמירנא מיניה^(ו) חכס כבודו במטה ראשונה דאמר רב יהודה אמר רב מנין לחכם שכבודו במטה ראשונה שנאמר^(ז) וירכיבו את ארון האלהים אל עגלה חדשה פרוס כבא ואפקוה פתח עליה רבי אבא ראוי היה רבינו שתשרה עליו שכינה אלא שבבל גרמה ליה מתיב רב נחמן בר^(ח) חסדא ואמרי לה רב חנן בר חסדא^(ט) היה היה דבר ה' אל יחזקאל בן בוזי הכהן בארץ כשדים^(י) טפה ליה אבוה בסנדליה א"ל לאו אמינא לך לא תיטרוד עלמא מאי היה שהיה כנר כי אסקוה להתם אמרו ליה לר' אמי ולר' אסי רב הונא אתי אמרו כי היוינ התם לא הוה לן לדלויי רישין מיניה השתא אתינן הכא אתא בתרין אמרו^(יא) (ליה) ארונו בא ר' אמי ור' אסי נפוק ר' אילא ור' חנינא לא נפוק איכא דאמרי רבי אילא נפק ר' חנינא לא נפק דנפק מאי טעמיה דתניא ארון העובר ממקום למקום עומדים עליו בשורה ואומרים עליו ברכת אבליים ותנחומי אבליים דלא נפק ממקום למקום אין עומדין עליו בשורה ואין אומרים עליו ברכת אבליים ותנחומי אבליים, אוקימנא בשלדו קיימת, אבל אין שלדו קיימת לא. ירושלמי בתחלת משקן תני ליקוטי עצבות אין עומדים עליו ברכת אבליים ותיב עליה ולא ברכת אבליים ולא תנחומי אבליים, ואלו הן ברכת אבליים מה שאומרים בבית המנסת, אלו הן תנחומי אבליים מה שאומרים בשורה, אבל שאומרים עליו דברי קולוסין, אמרי מנחיה גבי ר' חייה, שריבין תורה כמותו, אמרי מאן נייעיליה, אמר ר' חגא

אנא מעיילנא, דאוקמתיה לתלמודא כד הוינא בר תמני סרי, ולא חוי לי קרי, ומשמע לי קמיה, וידענא בעובדיה, יומא חד אתיפכא רצועא דתפילה ויתיב כמתענתא. עייליה גבי יהודה בריה מימיניה וחזקיה משמאליה, אמר ליה יהודה לחזקיה, קום מדוכתיך דלאו אורח ארעא דקאי רב הונא אבאי, כהדיה דקס, קם כהדיה עומדא דנורא, חזיה בר חגא, איבעית, זקף לארונה [ז]רב הונא ונפק, והא דלא מעינשי דבי דשי גלותא משום דזקף ארניה דרב הונא, כלומר זכותו מיניה עליהם דהוא מדבי ריש גלותא.

תורה אור השלם
1. ויחברו את ארון האלהים אל עגלה חדשה וישאוהו מבית אבינבד אשר בנגב וצאן ואחיו בני אבינבד והגויים את העגלה ויחברוהו שובל ב ו ג ויהי ה'ה דבר יי אל יחזקאל בן בוזי הכהן בארץ כשדים על ג'ה כפר ויהי עליו שם יד יחזקאל א ג

רבינו חננאל (המשך) ואפקוה. פתח עליה הונא ספנדא, רואר היה רבינו שתשרה עליו שכינה אלא שבבל גרמה לו. והאי דכתיב, היה היה דבר ה' אל יחזקאל בן בוזי הכהן בארץ כשדים על נהר כנר, מאי היה היה שכבר הוה. תניא ארון העובר ממקום למקום, עומדין עליו בשורה ואומרי עליו ברכת אבליים ותנחומי אבליים, אוקימנא בשלדו קיימת, אבל אין שלדו קיימת לא. ירושלמי בתחלת משקן תני ליקוטי עצבות אין עומדים עליו ברכת אבליים ותיב עליה ולא ברכת אבליים ולא תנחומי אבליים, ואלו הן ברכת אבליים מה שאומרים בבית המנסת, אלו הן תנחומי אבליים מה שאומרים בשורה, אבל שאומרים עליו דברי קולוסין, אמרי מנחיה גבי ר' חייה, שריבין תורה כמותו, אמרי מאן נייעיליה, אמר ר' חגא